

Lovisenberg Diakonale Sykehus
NIC WAALS INSTITUTT

BUP's møte med barn som har vært utsatt for seksuelle overgrep Bidrag i tverrfaglig samarbeid

Mette Bengtson
Psykologspesialist

Nic Waals Institutt

Lovisenberg Diakonale Sykehus
NIC WAALS INSTITUTT

Hva er BUP

- Spesialisthelsetjeneste
 - Poliklinikker
 - Behandlingsinstitusjoner; dag- og døgninstitusjoner
- Frivillig tjeneste
- De eller den med foreldreansvar må samtykke når barnet er under 16 år
Over 16 år, samtykke selv

Mette Bengtson, psykologspesialist

Lovisenberg Diakonale Sykehus
NIC WAALS INSTITUTT

Hvordan får vi kunnskap om at barn har vært utsatt for seksuelle overgrep?

- Opplyst i henvisning
- Avdekkes i løpet av behandlingen
- Mistanke i løpet av behandlingen
- Ofte mistanke enn avdekking
- Opplysningsplikt til barnevernet
- Beskyttelse av barnet må prioriteres fremfor behandling

Mette Bengtson, psykologspesialist

Lovisenberg Diakonale Sykehus
NIC WAALS INSTITUTT

Mulige skadevirkninger

- Skyld- og skamfølelse
- Negativt selvilde
- Isolasjon
- Seksuelle problemer
- Problemer med opplevelse av egen kjønnsrolle
- Smertetilstander
- Psykosomatiske plager
- Angst og depresjon
- Søvnvansker
- Selvdestruktiv atferd
- Suicidalitet
- Utagering
- Sviktende tillit til andre mennesker
- Hallusinasjoner

Mette Bengtson, psykologspesialist

Lovisenberg Diakonale Sykehus
NIC WAALS INSTITUTT

Mulige skadevirkninger (forts.)

- Traumereaksjoner
- PTSD
 - Gjenopplevelse
 - Unngåelse
 - Hyperaktivering
- Dissosiasjon

Mette Bengtson, psykologspesialist

Lovisenberg Diakonale Sykehus
NIC WAALS INSTITUTT

Skadevirkninger avhengig av:

- Forhold ved barnet
- Alder ved overgrepstidspunkt
- Hvem som har utført overgrep (nær eller fjern person), hvor mange
- Overgrepets alvorlighetsgrad
- Overgrepets utstrekning i tid
- Bruk av vold/aggresjon/trusler
- Tidligere erfaringer
- Familieforhold (omsorgssituasjon) generelt
- Hva skjedde i forbindelse med avdekking

Mette Bengtson, psykologspesialist

Lovisenberg Diakonale Sykehus

Hva kan BUP bidra med

- Forståelse av symptomer, utviklingspsykologi
- Krisehåndtering/-hjelp
- Behandling
 - Utredning av barnets psykiske helse
 - Kartlegging av mulige tidligere eller nåtidige psykologiske traumer og hvordan disse påvirker barnets psykiske helse
- Konsultasjon
- Deltagelse i tverrfaglige team
- Opplæring
- Sakkyndig vitne

Mette Bengtson, psykologspesialist

Lovisenberg Diakonale Sykehus

Behandling

- Seksuelle overgrep i seg selv gjør ikke at barn trenger behandling i BUP
- Avhengig av
 - symptomer
 - forhold rundt barnet, ivaretagelse
- Symptomer kan komme på et senere tidspunkt
- Behandling
 - Råd og veiledning til foreldre
 - Arbeid med tilknytning mellom foreldre og barn
 - Familiesamtaler/ -terapi
 - Individualterapi
 - Gruppeterapi

Mette Bengtson, psykologspesialist

Lovisenberg Diakonale Sykehus

Avdekking - behandling

- Forespørsel om avdekking; avklar med henvisende instans
 - Hva familien trenger
 - Hva henvisende instans eller andre instanser trenger
 - Sikre at familien kan få hjelp og støtte etter evt avdekking
 - Samtykke fra de eller den med foreldreansvar
- Lovverket som styrer BUP kan ikke benyttes for å jobbe med avdekking uten samtykke eller beskyttede barn mot videre overgrep

Mette Bengtson, psykologspesialist

Lovisenberg Diakonale Sykehus

Kan behandling kombineres med etterforskning og rettssak

- Ikke uforenelig, men ofte vanskelig
- Politiet ønsker at behandlere ikke skal snakke med barnet om overgrepet før dommeravhøret
- Dersom barnet begynner å snakke om overgrepet må behandler notere ned hva barnet og behandler sier
- Krisehjelp til foreldre eller andre i nettverk

Mette Bengtson, psykologspesialist

Lovisenberg Diakonale Sykehus

Samtykke til helsehjelp

- Foreldre eller andre med foreldreansvar samtykker for barn under 16 år
- Ungdom over 16 år samtykker selv
- Informasjon som er nødvendig for å oppfylle foreldreansvaret, skal gis foreldre eller andre med foreldreansvar når barnet er under 18 år.

Mette Bengtson, psykologspesialist

Lovisenberg Diakonale Sykehus

- Dersom barnevernstjenesten har overtatt omsorgen for barn under 16 år etter barnevernloven §4-8 eller §4-12, har barneverntjenesten rett til å samtykke til helsehjelp.

Mette Bengtson, psykologspesialist

- Etter hvert som barnet utvikles og modnes, skal barnets foreldre, andre med foreldreansvar eller barnevernet, høre hva barnet har å si før samtykke gis. Når barnet er 12 år, skal det høres.

=> Når barnet nærmer seg 16 år kan man snakke med barn uten samtykke fra foreldre dersom *barnet* av grunner som bør respekteres gir uttrykk for det (mishandling, overgrep).

- En av foreldrene motsetter seg samtykke

=> Vi avslår pga manglende samtykke

- En av foreldrene motsetter seg samtykke og vi eller henviser vurderer at barnet har behov for hjelp

=> Trenger hjelp fra barnevernet